ISLAMSKA ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI
RIJASET
Uprava za vjerske poslove

Nastavni plan i program mektebske pouke

Sarajevo,
muharrem 1439. god. po H./oktobar 2017. god.

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • **tel:** (centrala): +387 (0)33 533-000 • **fax:** +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • **www.islamskazajednica.ba**

ISLAMSKA ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI
RIJASET

Broj: 05-08-1-4861-2/17
Datum: 12. muharrem 1438. h.g.
02. oktobar 2017. godine

Na temelju odredbe člana 17. i člana 34. Pravilnika o organizaciji i radu Rijaseta, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini na svojoj 38. redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 12. muharrema 1439. h.g., odnosno 02. oktobra 2017. godine, razmatrajući prijedlog Nastavnog plana i programa za mektebsku pouku Uprave za vjerske poslove, donio je sljedeći:

Z A K L J U Č A K

Odobrava se Prijedlog Nastavnog plana i programa mektebske pouke uz preporuke usvojene na sjednici, i isti proslijeđuje Vijeću muftija na saglasnot, prije konačnog usvajanja.

Husein-ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Dostavljeno:
- Vijeću muftija;
- Upravi za vjerske poslove;
- Sekretaru;
- a/a.

2

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina - tel/fax: +387 (0)33 533-000 - tel: +387 (0)33 239-404
Transakcijski računi: 1410010000274481 (BBI banka) - 1602005500015065 (Vakufska banka d.d. Sarajevo)
www.islamskazajednica.ba

ISLAMSKA ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI
VIJEĆE MUFTIJA

Broj: 03-2-173/17
Datum: 27. muharrem1439. h.g.
17. oktobar 2017. godine

Na osnovu člana 10. i člana 33. Poslovnika o radu Vijeća muftija, Vijeće muftija Islamske zajednice u BiH je na trinaestoj redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu 27. muharrema 1439. h.g., odnosno 17. oktobra 2017. godine, nakon razmatranja NPP mektebske pouke, donijelo je sljedeći

ZAKLJUČAK

Usvaja se Nastavni plan i program mektebske pouke. Zadužuje se Uprava za vjerske poslove da sve spomenute prijedloge unese i iskoristi u daljem radu.

Husein ef. Kavazović
Reisu-l-ulema

Dostavljeno:
- Rijasetu / Upravi za vjerske poslove
- Sekretaru;
- a/a.

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina · tel/fax: +387 (0)33 533-000 · tel: +387 (0)33 239-404
www.islamskazajednica.ba

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • **tel:** (centrala): +387 (0)33 533-000 • **fax:** +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • **www.islamskazajednica.ba**

Sadržaj:

1. Uvod
2. Cilj pohađanja mektebske pouke
3. Uloga i značaj mektebske pouke
4. Zadaci mektebske pouke
   - Zadaci mektebske pouke po nivoima
5. Očekivani opći odgojno-obrazovni ishodi/postignuća mektebske pouke
   - Očekivani odgojno-obrazovni ishodi/postignuća po nivoima
6. Nastavni plan i program mektebske pouke
   - Nastavni plan i program za I nivo
   - Nastavni plan i program za II nivo
   - Nastavni plan i program za III nivo

1. UVOD

Posljednja promjena Nastavnog plana i programa mektebske nastave bila je prije 13 godina i usvojena je zaključkom Rijaseta na sjednici održanoj 24. juna 2004. god. Novi Nastavni plan i program mektebske pouke odobren je i usvojen na sjednici Rijaseta održanoj u Sarajevu 12. muharrema 1439. god. po H./2. oktobra 2017. god., i sjednici Vijeća muftija održanoj u Sarajevu 27. muharrema 1439. god. po H./17. oktobra 2017. godine.

a) Tri nivoa mektebske pouke

Nastavni plan i program definiran je po nivoima i obuhvata tri nivoa mekteba, tj. polaznike starosne dobi od 6/7 do 14/15 godina. Polaznici prvog nivoa su u pravilu starosne dobi od 6 do 8 godina, polaznici drugog nivoa su starosne dobi od 9 do 11 godina i polaznici trećeg nivoa su starosne dobi od 12 do 15 godina. U okviru svakog nivoa, a na osnovu ukazane potrebe, može se formirati podgrupa.

b) Predmetno-časovna osnova

Nastavni plan i program mektebske pouke baziran je na predmetno-časovnoj osnovi na sedmičnom i godišnjem nivou.

Programskim sadržajima je obuhvaćena osnovna nastavna materija za svaki nivo koju polaznici trebaju usvojiti tokom pohađanja mekteba. Prilikom izrade Nastavnog plana i programa u mjeri u kojoj je to bilo moguće vodilo se računa o korelaciji nastavnih sadržaja sa vjeronaukom u školi.

c) Organizacija mektebske pouke

Polaznici se upisuju u odgovarajući nivo mekteba shodno uzrastu/starosnoj dobi ili prema nivou dostignutog znanja. Nivo dostignutog znanja utvrđuje se na početku mektebske godine putem usmene i praktične provjere na osnovu evidencije iz prethodne godine.

Upis polaznika po nivoima i eventualno formiranje kombiniranih grupa Nastavnim planom i programom predviđeno je na uvodnim časovima.

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • **tel:** (centrala): +387 (0)33 533-000 • **fax:** +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • **www.islamskazajednica.ba**

Mektebska pouka se održava tri do četiri dana sedmično - subota i nedjelja, te jedan do dva radna dana, ujednačeno na nivou nadležnog muftiluka. Raspored održavanja utvrđuje se na nivou medžlisa početkom mektebske godine, što odobrava glavni imam uz saglasnost nadležnog muftije. Po ukazanoj potrebi, uz saglasnot glavnog imama i nadležnog muftije može se omogućiti fleksibilnije vrijeme za mektebsku pouku koje bi više odgovaralo polaznicima mekteba i njihovim roditeljima.

Realizacija Nastavnog plana i programa predviđena je na principu četiri do šest časova sedmično za svaki nivo (I nivo: četiri, II nivo: pet i III nivo: šest časova) tako da se utvrđuje standardna norma muallima/muallime 15 časova sedmično.

Sređivanje pedagoške dokumentacije i zaključivanje ocjena Nastavnim planom i programom predviđeno je na uvodnim i završnim časovima.

d) Broj polaznika

Mektebska pouka se odvija odvojeno za svaki nivo. Najmanji broj polaznika za jedan nivo u grupi je 15, a najveći 30 polaznika. Ukoliko na nekom nivou ima 31 i više polaznika, formiraju se dvije grupe dotičnog nivoa. Na svakih sljedećih 25 polaznika formira se zasebna grupa.

U mektebima koji broje preko **90** redovnih polaznika potrebno je angažirati drugog/pomoćnog muallima/muallimu. U mektebima sa **70** redovnih polaznika, a koji imaju više od dva punkta pored matičnog mekteba, može se angažirati drugi/pomoćni muallim/muallima. Na mjesto drugi/pomoćni muallim/muallima, kao prelazno rješenje, mogu se angažirati uposlenici sa područja medžlisa koji nemaju dovoljan broj polaznika i fond časova u matičnom mektebu.

U izuzetnim okolnostima u mektebima koji imaju manje od 15 polaznika za jedan nivo, glavni imam može odobriti formiranje kombiniranih grupa. U tom slučaju realizacija nastave će se prilagoditi interesima i mogućnostima polaznika, zatim prostornim uvjetima uz zadovoljavanje elementarnih pedagoško-didaktičkih standarda.

e) Mjesečni i sedmični plan rada

Mektebska godina traje 35 sedmica godišnje. Pri izradi mjesečnog i sedmičnog operativnog plana rada potrebno je predvidjeti dovoljan broj časova za obradu novog gradiva, utvrđivanje, uvježbavanje, obnavljanje i provjeru stečenog znanja i vještina.

Nastavni plan i program sadrži i ostale sadržaje kojima predviđa dovoljan broj časova za vannastavne aktivnosti: pripremanje prigodnih programa, horska sekcija, izleti u prirodu i slično. Muallim/muallima planira najpogodnije termine, vrijeme za vannastavne aktivnosti.

Operativni mjesečni plan radi se na nivou medžlisa, a operativni sedmični plan na nivou mekteba, što omogućava veliku fleksibilnost i praktičnost u smislu efikasnijeg postizanja cilja, zadataka i odgojno-obrazovnih ishoda mektebske pouke.

Za svaki nivo vrši se izbor odgovarajućih dopunskih vannastavnih sadržaja (ilahije, rad sekcija, sportsko-rekreativne aktivnosti i drugo) kako bi se upotpunila realizacija godišnjeg Nastavnog plana i programa a sadržaj učinio zanimljivijim, poticajnijim i svježijim.

Prilikom izrade operativnog mjesečnog i sedmičnog plana za rad u kombiniranim grupama vrši se izbor nastavnih jedinica koje se po sadržaju naslanjaju i nadopunjavaju.

Realizacija Nastavnog plana i programa je moguća kroz različite oblike i metode rada.

f) Programski okvir

Usvojeni Nastavni plan i program primjenjivat će se na području cijele Islamske zajednice (Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini, mešihati Islamske zajednice u Srbiji, Hrvatskoj i Sloveniji i Islamska zajednica u dijaspori).

S obzirom na iskazane potrebe mešihata Islamske zajednice u Srbiji, Hrvatskoj i Sloveniji i Islamskoj zajednici dijaspore, a zbog specifičnosti u pogledu očuvanja bosanskog jezika, kulture, tradicije, radi utjecaja jezika zemlje boravka i drugih posebnosti, odobrava se definiranje 30% Nastavnog plana i programa, na prijedlog mešihata i lokalnih zajednica u dijaspori, uz prethodnu saglasnost Vijeća muftija.

Također, s obzirom na određene specifičnosti u džematima/medžlisima Islamske zajednice na području manjeg bh. entiteta, redovno će se pratiti stanje i poduzimati odgovarajući koraci.

2. CILJ MEKTEBSKE POUKE

Osnovni cilj mektebske pouke ogleda se u tome da se polaznici na temelju Kur'ana, sunneta Božijeg Poslanika, a.s., i tradicije muslimana Bosne i Hercegovine kroz odgojno-obrazovni rad upoznaju i pouče osnovama islamskog vjerovanja i učenja, te osposobe za praktično življenje u islamu, shodno riječima Allaha, dž.š., u suri Alu 'Imran, 79. ajet: *Budite (Božiji) učeni i pobožni ljudi jer vi Knjigu znate i nju proučavate!* i u suri El-Maide, 3. ajet: *...zadovoljan sam da vam islam bude vjera*, kao i da Islamska zajednica ispuni preuzeti emanet i pokaže odgovornost prema svojoj osnovnoj misiji poučavanja svojih pripadnika.

3. ULOGA I ZNAČAJ MEKTEBSKE POUKE

Odgoj i obrazovanje u islamu imaju prvostepeni značaj i neizmjernu važnost, a Allah, dž.š., nam u Kur'anu naređuje: *Uči u ime Gospodara koji sve stvara* (Alek, 1), ukazuje i opominje: *O vi koji vjerujete, sebe i porodice svoje čuvajte od vatre čije će gorivo ljudi i kamenje biti, i o kojoj će se meleki strogi i snažni brinuti* (Et-Tahrim, 6).

Mekteb je početna i temeljna odgojno-obrazovna ustanova Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini. U tom smislu ima posebno mjesto, nezamjenjivu ulogu i izuzetno veliki značaj te kao takav sistem poučavanja nema alternative. U mektebu se odvija kontinuirani vid poučavanja, tj. predstavlja institucionalno organizirani islamski odgoj i obrazovanje i praktičnu primjenu naučenog. Ima usvojen plan i program odgojno-obrazovnog rada kroz koji se, pored osnovnog znanja o vjeri, osoba upoznaje s odgojnim vrijednostima, usvaja islamsko ponašanje, te praktično stječe vještine i navike primjene islamskih propisa i življenja u vjeri.

Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini kroz mekteb nudi odgovarajući sistem odgojno-obrazovnog rada koji uz stručne kadrove predstavlja snažnu ali i neophodnu pomoć u ispunjavanju roditeljske obaveze islamskog odgajanja djece.

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

4. ZADACI MEKTEBSKE POUKE

Zadaci mektebske pouke su:

- upoznati polaznike sa temeljima islamskog učenja,
- polaznike poučiti osnovnim islamskim propisima,
- kod polaznika razviti i snažiti vjeru (*iman*),
- polaznike osposobiti za praktičnu primjenu naučenog u svakodnevnom životu (*islam*),
- u polaznicima razviti plemenitu i snažnu islamsku ličnost (*ihsan*),
- kod polaznika formirati svijest i spremnost za čuvanje islamskih vrijednosti kroz lični, porodični i društveni život,
- polaznike podsticati na razvijanje međuljudske ljubavi, razumijevanja i pozitivnih međuljudskih vrijednosti,
- polaznike usmjeravati na pravilno razumijevanje svijeta i života koji ih okružuje,
- kod polaznika formirati svijest o pripadnosti džematu i Islamskoj zajednici u Bosni i Hercegovini,
- kod polaznika formirati svijest o pripadnosti islamskom ummetu,
- kod polaznika formirati svijest i razvijati ljubav prema domovini,
- kod polaznika razvijati ispravan odnos prema Božijim blagodatima, prirodi i potrebi njenog čuvanja,
- polaznike upućivati i na sve druge korisne aktivnosti kojima se izgrađuje zdrava, kompletna, savjesna, samosvjesna i samostalna ličnost.

5. OČEKIVANI OPĆI ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI/ POSTIGNUĆA MEKTEBSKE POUKE

Očekivani odgojno-obrazovni ishodi/postignuća polaznika mektebske pouke su:

- vjerska i opća pismenost (čitanje i pisanje arapskog pisma, poznavanje i primjena tedžvidskih pravila),
- ovladavanje osnovnim znanjima islamske nauke,
- ovladavanje osnovnim islamskim propisima, tj. da ih znaju nabrojati, imenovati, definirati, reproducirati i navesti,
- razumijevanje osnovnih islamskih propisa, tj. da znaju opisati, objasniti, razlikovati, zaključiti, prevesti, demonstrirati i pokazati,
- usvajanje osnovnih islamskih vrijednosti i načela,
- primjenjivanje i prakticiranje usvojenog i naučenog u svakodnevnom životu,
- svjesnost pripadnosti džematu i Islamskoj zajednici u BiH,
- svjesnost pripadnosti islamskom ummetu,
- jasna predstava o značaju islamskog odgoja i nauke u savremenom životu,
- evidentne razlike nivoa postignuća na početku I (prvog) i na kraju III (trećeg) nivoa mektebske pouke.

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

6. NASTAVNI PLAN I PROGRAM MEKTEBSKE POUKE

Nastavni plan mektebske pouke je dokument kojim se u odgojno-obrazovnom procesu mektebske pouke u formi tabelarnog prikaza definiraju:

- odgojno-obrazovna područja, tj. predmeti koji se izučavaju,
- redoslijed učenja odgojno-obrazovnih područja, tj. predmeta mektebske pouke po nivoima,
- sedmični i godišnji fond časova za pojedino odgojno-obrazovno područje, tj. predmet,
- ukupni fond časova za pojedino odgojno-obrazovno područje, tj. predmet kao i Nastavni plan u cjelini.

Nastavni program mektebske pouke je dokument kojim se u odgojno-obrazovnom procesu definiraju:

- Konkretizacija Nastavnog plana koja se ogleda u razradi Nastavnog programa kroz: predmetna područja, nastavne cjeline, nastavne teme i nastavne jedinice.
- Programski sadržaji, redoslijed nastavnih sadržaja, opseg i dubina istih.

Nastavni sadržaji iz ahlaka na I nivou i historije islama na I i II nivou nisu izdvojeni kroz zasebno predmetno područje, već su planirani kroz ostale sadržaje i vannastavne aktivnosti. Promoviranje ahlaka i lijepog ponašanja zastupljeno je na svim nivoima kroz nastavne jedinice i sadržaje svih predmeta.

Predmeti i fond časova od I do III nivoa

R/b	Nastavni predmeti koji se izučavaju	I NIVO		II NIVO		III NIVO		Ukupan fond časova	
		Fond časova		Fond časova		Fond časova			
		sedm.	godiš.	sedm.	godiš.	sedm.	godiš.	sedm.	godiš.
1.	Kiraet	1	30	2	70	2	70	5	170
2.	Akaid	1	25	1	30	1	35	3	90
3.	Fikh	2	70	1	35	1	35	4	140
4.	Ahlak	%	%	1	20	1	35	(1,5)	55
5.	Historija islama	%	%	%	%	1	20	(0,5)	20
6.	Ostali sadržaji i vannastavne aktivnosti		15		20		15	1	50
	UKUPNO	**4**	**140**	**5**	**175**	**6**	**210**	**15**	**525**

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA **I NIVO** MEKTEBSKE POUKE
(Uzrast od 6 do 8 god., od 1. do 3. razreda)

R/b	Nastavni predmeti koji se izučavaju	Broj časova sedmično	Broj časova godišnje	Napomena
1.	Kiraet	1	30	
2.	Akaid	1	25	
3.	Fikh	2	70	
4.	Ostali sadržaji i vannastavne aktivnosti		15	Realizirati tokom mektebske godine
	Ukupno	**4**	**140**	

Zadaci mektebske pouke - I nivo:

- približiti polaznicima značenje islama,
- upoznati polaznike s islamskim pozdravom,
- upoznati i poučiti polaznike 33 šarta,
- poučiti polaznike Fatihu i pet posljednjih sura u Kur'anu,
- upoznati i poučiti polaznike kraćim dovama koje se uče svakodnevno,
- upoznati i poučiti polaznike pripremama za namaz,
- upoznati i poučiti polaznike namaskim ruknovima,
- upoznati polaznike sa pet obaveznih namaza tokom dana,
- poučiti polaznike sabah i akšam-namaz,
- upoznati polaznike sa mubarek-danima i otkriti dimenziju radovanja i zajedništva u njima.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

R/b	**Nastavni predmet**	**Nastavna cjelina**	**Nastavna tema**	**Nastavna jedinica**
1.	Kiraet	Hifz kraćih sura	Sura El-Fatiha	Učenje sure El-Fatihe s prijevodom
			Sura El-Ihlas	Učenje sure El-Ihlas s prijevodom
			Sura En-Nas	Učenje sure En-Nas s prijevodom
			Sura El-Felek	Učenje sure El-Felek s prijevodom
			Sura El-Leheb	Učenje sure El-Leheb
			Sura En-Nasr	Učenje sure En-Nasr
		Hifz odlomaka iz Kur'ana	El-Bekare, 255. ajet	Ajetu-l-Kursija
2.	Akaid		Islam	Kako se zove naša vjera

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

			Kelimei-šehadet	Kako potvrđujemo pripadnost islamu
			Allah je Svemogući Stvoritelj	Čovjek je najljepše Allahovo stvorenje
		Šarti	Upoznavanje sa 33 šarta	Imanski šarti s prijevodom
				Islamski šarti
				Namaski šarti - prije namaza
				Namaski ruknovi – sastavni dijelovi namaza
				Abdestni šarti
				Gusulski šarti
				Tejemumski šarti
3.	Fikh	Učenje kraćih dova	E'uza i Bismilla s prijevodom	E'uza i Bismilla
				Kako počinjemo svaki dobar posao
			Dove za hairli početak	*Rabbi jessir* s prijevodom
				Rabbi zidni ilma s prijevodom
			Veličanje Allaha	*Subhaneke* s prijevodom
			Ettehijjatu	Učenje *Ettehijjatu*
			Salavati	Učenje Salavata
			Druge dove	Učenje dove *Rabbena atina* s prijevodom
				Učenje dove *Rabbena-gfirli* s prijevodom
				Dova poslije ezana
				Kunut-dova
		Međuljudski odnosi	Pozdravljanje među ljudima	Islamski pozdrav - selam
		Namaz	Priprema za namaz	Namaski šarti – Uvjeti prije namaza
				Prvi šart za namaz
				Drugi šart za namaz
				Abdest
				Šta kvari abdest
				Treći šart za namaz
				Četvrti šart za namaz
				Ezan i ikamet
				Peti šart za namaz
				Šesti šart za namaz
			Namaski ruknovi - sastavni dijelovi namaza	Obrada namaskih ruknova; iftitahi-tekbīr, kijam i kirāet
				Obrada namaskih ruknova: rukū, sedžda i ka'dei-ehīre (sjedenje)

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

			Namazi	Upoznavanje sa pet obaveznih namaza
				Sabah
				Akšam
				Zikr – tespih poslije namaza
4.	Ostali sadržaji i vannastavne aktivnosti	Mekteb	Upoznavanje s mektebom	Ja volim i idem u mekteb
				Žuri Mirza na pouku
		Poslanstvo	Muhammed, a.s.	Muhammed, a.s., je naš poslanik
		Lijepo ponašanje	Desna strana	Prednost desne strane
				Ponašanje pri ulasku i izlasku (kuća, stan, džamija, mekteb, škola, auto, kupatilo...)
		Pripremanje prigodnih programa	Muslimanski mubarek-dani	Radost Ramazanskog bajrama
				Radost Kurban-bajrama
				Za Bajram je lijepo i pohvalno...
				Bajramske aktivnosti polaznika mekteba
				Nova hidžretska godina
				Mevlud – rođenje Muhammeda, a.s.
		Prirodno okruženje	Blagodat vode	Voda je izvor života
				Orijentacija u prirodi i određivanje kible
			Sport	Sport i rekreacija

Očekivani odgojno-obrazovni ishodi/postignuća polaznika mektebske pouke - I nivo

- definiraju značenje islama,
- naučili su islamski pozdrav i primjenjuju ga,
- imenuju i nabrajaju 33 šarta,
- zapamtili su, ponavljaju i ispravno uče Fatihu, pet posljednjih sura i Ajetu-l-kursiju,
- ponavljaju i reproduciraju kraće dove koje se uče svakodnevno,
- praktično i po redoslijedu ponavljaju, pripreme za namaz,
- imenuju i objašnjavaju namaske ruknove,
- imenuju pet obaveznih namaza tokom dana,
- imenuju i praktično ponavljaju sabah i akšam,
- nabrajaju i opisuju mubarek-dane.

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA **II NIVO** MEKTEBSKE POUKE
(Uzrast od 9 do 11 god., od 4. do 6. razreda)

R/b	Nastavni predmeti koji se izučavaju	Broj časova sedmično	Broj časova godišnje	Napomena
1.	Kiraet	2	70	
2.	Akaid	1	30	
3.	Fikh	1	35	
4.	Ahlak	1	20	Realizirati tokom mektebske godine
5.	Ostali sadržaji i vannastavne aktivnosti		20	Realizirati tokom mektebske godine
	Ukupno	**5**	**175**	

Zadaci mektebske pouke - II nivo:

- upoznati i poučiti polaznike harfovima - kur'anskom pismu,
- upoznati i poučiti polaznike osnovnim tedžvidskim pravilima,
- poučiti polaznike (4) četiri pretposljednje sure u Kur'anu i dva ašereta,
- sa polaznicima učiti redom od 1. do 100. strane Kur'ana,
- upoznati i poučiti polaznike osnovama imanskih šartova,
- upoznati i poučiti polaznike sa vrstama grijeha i tevbom,
- upoznati i poučiti polaznike drugim propisima u vezi s namazom,
- poučiti polaznike podne, ikindiju i jaciju,
- upoznati i poučiti polaznike sa drugim namazima kojima je musliman zadužen,
- upoznati i poučiti polaznike osnovama islamskih šartova,
- približiti polaznicima lijepo ponašanje i odgojno djelovati na njih,
- upoznati polaznike sa značajem domovine i bosanskog jezika.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

R/b	Nastavni predmet	Nastavna cjelina	Nastavna tema	Nastavna jedinica
1.	Kiraet	Arapsko pismo	Odlike i karakteristike arapskog pisma	Odlike i karakteristike arapskog pisma
			Sufara	Učenje sufare – obrada harfova
			Tedžvid	Uvod u tedžvidska pravila
				Obrada osnovnih tedžvidskih pravila I

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

				1. Uputstvo učačima Kur'ana 2. Hurufu šemsijje – Lāmu ta'rif; sunčevi harfovi 3. Hurufu - izharu kamerijje; mjesečevi harfovi 4. Harfi medd – slova dužeg izgovora 5. Sebebi medd – uzrok dužeg izgovora 6. Idgam me'a-l-gunneh 7. Idgam bila gunneh 8. Iklab 9. Izhar 10. Ihfa 11. Meddun munfesil 12. Meddun muttesil
			Učenje Kur'ana	Učenje Kur'ana gledajući od 1. do 100. strane
		Hifz kraćih sura	Sura El-Kāfirūn	Učenje sure El-Kāfirūn
			Sura El-Kevser	Učenje sure El-Kevser s prijevodom
			Sura El-Māūn	Učenje sure El-Māūn
			Sura El-Kurejš	Učenje sure El-Kurejš
		Ašere - hifz odlomaka iz Kur'ana	Sura El-Bekare, 1-5.	*Elif-Lām-Mīm*
			Sura Et-Tevbe, 128-129.	*Lekad džāekum*
2.	Akaid	Imanski šarti	Imanski šarti općenito	Prvi imanski šart: *Āmentu billāhi*
				Drugi imanski šart: *Ve melāiketihī*
				Treći imanski šart: *Ve kutubihī*
				Četvrti imanski šart: *Ve rusulihī*
				Peti imanski šart: *Ve-l-jevmi-l-āhiri*
				Šesti imanski šart: *Ve bi-l-kaderi hajrihī ve šerrihī minallāhi te'ālā*
		Čovjekova djela	Halal i haram	Pojam i smisao halala i harama
			Namaz sprečava ružna djela	Namaz čuva i odgaja
			Vrste grijeha	Mali grijeh

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

				Veliki grijeh
				Teški grijeh
				Posljedice grijeha
			Tevba - pokajanje	Tevba - pokajanje
		Allah, dž.š.	Allahovi, dž.š., sifati - svojstva	Sifati-zatijje općenito
				Sifati-subutijje općenito
			Islam je vjera srednjeg puta	Uloga i važnost srednjeg puta
3.	Fikh	Namaz	Namazi	Podne
				Ikindija
				Jacija
			Šta kvari namaz	Šta kvari namaz
			Sehvi-sedžda	Sehvi-sedžda
			Naklanjavanje namaza	Naklanjavanje namaza
			Džemat	Namaz u džematu
				Prispijevanje u džemat
			Mesh	Mesh po mestvama
			Tejemum	Tejemum – simbolično čišćenje
			Džuma	Džuma – sedmični ibadet
			Bajram	Bajram-namaz
			Teravih	Teravih-namaz – ramazanski ibadet
			Nafila-namazi	Vrste nafila-namaza
			Namaz putnika	Namaz putnika
			Namaz bolesnika	Namaz bolesnika
		Islamski šarti	Islamski šarti općenito	Prvi islamski šart: Kelimei-šehadet
				Drugi islamski šart: namaz
				Treći islamski šart: ramazanski post
				Četvrti islamski šart: zekat
				Peti islamski šart: hadž
		Učenje kraćih dova	Dova na vitr-namazu	Kunut-dova
			Namaska dova	Namaska dova
			Dova poslije jela	Učenje dove poslije jela s prijevodom
4.	Ahlak	Porodica	Uža porodica – roditelji, sestre i braća	Ljubav i poslušnost prema roditeljima
				Pažnja prema sestrama i braći
			Šira porodica	Dužnosti prema rodbini

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

		Pozitivna svojstva i životne navike	Razvijanje lijepih osobina i navika	Čestitost i odgovornost
				Iskrenost i saosjećajnost
				Skromnost i umjerenost
				Razvijanje radne navike i stjecanje znanja
				Ponašanje u društvu
		Duhovno i tjelesno zdravlje	Hrana i piće	Zdrava ishrana
				Ponašanje prilikom jela
			Istina, laž i krađa	Važnost istine
				Prevara, laž i krađa
5.	Ostali sadržaji i vannastavne aktivnosti	Ljudski rod	Prvi čovjek	Adem, a.s.
		Kultura i civilizacija	Zdravlje	Dužnost čuvanja zdravlja
				Čistoća i lična higijena
			Organizacija prostora i urednost	Urednost muslimana (odjeća i obuća, kuća, soba, avlija, ulica...)
		Društvo	Domovina i identitet	Moja domovina - Bosna i Hercegovina
				Bosanski jezik
				Kultura i tradicija
				Ja sam Bošnjak
		Znamenite ličnosti	Alimi u Bosni i Hercegovini	Najpoznatiji alimi u Bosni i Hercegovini
		Blagdani	Mubarek-noći	Važnost i značaj mubarek-noći
			Prigodni programi povodom blagdana	Pripremanje prigodnih programa

Očekivani odgojno-obrazovni ishodi/postignuća polaznika mektebske pouke - II nivo:

- prepoznaju i pravilno izgovaraju harfove,
- definiraju i praktično primjenjuju osnovna tedžvidska pravila,
- naučili su, ponavljaju i ispravno uče sure od El-Kafirun do El-Maun i zapamćena ašereta,
- ispravno su proučili od 1. do 100. strane Kur'ana,
- nabrajaju i objašnjavaju osnove imanskih šartova,
- imenuju i objašnjavaju vrste grijeha i značenje tevbe,
- ponavljaju, ispravno definiraju i druge propise u vezi s namazom,
- imenuju, praktično ponavljaju podne, ikindiju i jaciju,
- ponavljaju, objašnjavaju i praktično klanjaju džumu, bajram i teravih-namaz,

- nabrajaju i objašnjavaju osnove islamskih šartova,
- praktično pokazuju manire lijepog ponašanja i odgoja,
- prepoznaju značaj domovine i bosanskog jezika.

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA **III NIVO** MEKTEBSKE POUKE
(Uzrast od 12 do 15 god., od 7. do 9. razreda)

R/b	Nastavni predmeti koji se izučavaju	Broj časova sedmično	Broj časova godišnje	Napomena
1.	Kiraet	2	70	
2.	Akaid	1	35	
3.	Fikh	1	35	
4.	Ahlak – kultura življenja	1	35	
5.	Historija islama	1	20	
6.	Ostali sadržaji i vannastavne aktivnosti		15	
	Ukupno	**6**	**210**	

Zadaci mektebske pouke - III nivo:

- upoznati i poučiti polaznike osnovnim tedžvidskim pravilima,
- poučiti polaznike pet novih kraćih sura u Kur'anu i nekoliko ašereta,
- sa polaznicima učiti redom od 100. strane Kur'ana,
- približiti polaznicima snagu vjere kroz spoznaju imanskih šartova,
- približiti polaznicima propisane dužnosti kroz spoznaju islamskih šartova,
- sa polaznicima obnoviti i utvrditi pet obaveznih dnevnih namaza,
- upoznati polaznike i približiti im načela islamskog morala,
- upoznati život Božijih poslanika radi primanja pouke u životu,
- kod polaznika razvijati senzibilitet za njegovanje vlastite kulture, bosanskog jezika, tradicije i građenje vlastitog identiteta,
- kod polaznika razvijati osjećaj za dobro, želju za moralnim usavršavanjem i želju za životom utemeljenim na moralnosti,
- kod polaznika razvijati pozitivnu sliku o vlastitoj vjeri, kulturi, tradiciji, domovini i vlastitom identitetu.

PROGRAMSKI SADRŽAJI

R/b	**Nastavni predmet**	**Nastavna cjelina**	**Nastavna tema**	**Nastavna jedinica**
1.	Kiraet	Stil i melodičnost Kur'ana	Tedžvid	Obrada osnovnih tedžvidskih pravila II 1. Znakovi za stajanje 2. Idgam mislejn 3. Idgam mutedžanisejn 4. Idgam mutekaribejn 5. Izharun šefevijjun

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

				6. Ihfaun šefevijjun 7. Meddun lazim 8. Meddun lin 9. Meddun arid 10. Izgovor riječi Allah – Lafzatullah 11. Damir – izgovor lične zamjenice *hu* 12. Kalkaleh – naglašavanje harfova 13. Hukmu-r-ra – Izgovor glasa *r* 14. Sedždei-tilavet 15. Sekteh – stanka, zadržavanje daha 16. Kur'anske kratice
			Ljepota i vrijednost učenja Kur'ana	Ljepota i vrijednost učenja Kur'ana
			Učenje Kur'ana	Učenje Kur'ana gledajući od 101. strane
		Hifz kraćih sura	Sura El-Fīl	Učenje sure El-Fīl
			Sura El-Humezeh	Učenje sure El-Humezeh
			Sura El-'Asr	Učenje sure El-'Asr
			Sura Et-Tekāsur	Učenje sure Et-Tekāsur
			Sura El-Kāri'ah	Učenje sure El-Kāri'ah
		Ašere - hifz odlomaka iz Kur'ana	Sura El-Bekare, 284-286.	*Lillahi*
			Sura El-Isra, 110-111.	*Kulid'ullahe*
			Sura El-Hašr, 20-24.	*Lā jestevī ashābu-n-nāri*
			Sura Ja-Sin, 1-12.	Prva stranica sure Ja-Sin
2.	Akaid	Imanski šarti	Amentu billahi	Amentu billahi – Vjerovanje u Boga
				Tevhid – Allah je jedan
				Vjerovanje u gajb
				Kufr, širk i nifak
				Sifati-zatijje: vudžud, kidem i beka
				Sifati-zatijje: vahdanijjet, muhalefetun li-l-havadisi i kijamun bi nefsihi
				Sifati-subutijje: hajat, ilm, sem i besar
				Sifati-subutijje: iradet, kudret, kelam i tekvin
				Allahova lijepa imena – Esmau-l-husna
			Ve melaiketihi	Ve melaiketihi - Vjerovanje u Božije meleke
				Druga duhovna bića - džini i šejtani

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

			Ve kutubihi	Ve kutubihi - Vjerovanje u Božije knjige i suhufe
				Kur'an - posljednja objava
			Ve rusulihi	Ve rusulihi - Vjerovanje u Božije poslanike i odlike poslanika
				Mudžize Božijih poslanika
				Kur'an, Isra i Miradž
			Ve-l-jevmi-l-ahiri	Ve-l-jevmi-l-āhiri - Vjerovanje u Sudnji dan
				Proživljenje poslije smrti
				Šefaat, Mizan i Sirat-ćuprija
				Džennet i Džehennem
			Ve bi-l-kaderi hajrihi ve šerrihi minnallahi te'ala	Ve bi-l-kaderi hajrihi ve šerrihi minnallahi te'ala - Vjerovanje u Božije određenje, dobro i zlo
3.	Fikh			
		Islamski šarti	Kelimei-šehadet	Kelimei-šehadet - svjedočenje pripadnosti islamu
			Namaz	Pet dnevnih namaza
				Farzovi u namazu
				Vadžibi u namazu
				Sunneti u namazu
				Mekruhi u namazu
				Smisao i vrijednost džemata i namaza u džematu
				Podjela namaza po stepenu važnosti
			Dženaza-namaz	Dženaza-namaz
				Dženazetska dova
			Post	Propisi i fadileti ramazanskog posta
			Zekat	Zekat – Bejtu-l-mal
				Sadekatu-l-fitr
			Hadž	Propisi i fadileti hadža
			Ef'alu mukellefin	Ef'ālu mukellefīn – postupci punoljetne osobe
		Vjersko čišćenje	Propisi o higijeni	Gusul – vjersko kupanje
				Hajz, nifas i istihaza
				Sahibi-uzur
		Porodica	Islamski brak i porodica	Uloga i značaj porodice
				Islamski brak
				Ženidba i udaja
			Hidžab	Hidžab - smisao i značaj pokrivanja muslimanki
		Sunnet Božijeg Poslanika, a.s.	Drugi izvor Šerijata	Najpoznatije hadiske zbirke

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

4.	Ahlak	Načela islamske etike	Postizanje Božijeg zadovoljstva	Izvršavanje dužnosti prema Allahu, dž.š.
			Dužnosti prema sebi	Odgovornost prema životu i zdravlju (kultura zdravstvene i medicinske njege)
				Rad i radna kultura
				Stjecanje znanja
			Dužnosti prema ljudima	Poslušnost i briga o roditeljima
				Čuvanje rodbinskih veza
				Dužnosti prema komšijama
				Prijateljstvo i drugarstvo
				Poštovanje starijih
			Odlike vjernika	Pobožnost i bogobojaznost
				Iskrenost i pravednost
				Predanost i strpljivost
				Istinoljubivost i pouzdanost
				Dobrota i ustrajnost
				Samilost i praštanje
			Pokuđene osobine	Ogovaranje
				Mržnja i ljubomora
				Oholost
				Škrtost i zavidnost
				Neprijateljstvo
			Zabranjeni i štetni poroci	Droga
				Alkohol i alkoholna pića
				Duhan – upotreba i njegova štetnost
				Nemoral - blud
				Ovisnost o internetu
				Horoskop i savremena idolatrija
				Kocka, igre na sreću i sportske kladionice
			Odgovornost prema prirodi	Čuvanje okoline - ekologija
				Odnos prema biljnom i životinjskom svijetu
5.	Historija islama	Božiji poslanici	Općenito o Božijim poslanicima	Božiji poslanici spomenuti u Kur'anu
			Ulu-l-azm	Nuh, a.s.
				Ibrahim, a.s.
				Musa, a.s.
				Isa, a.s.
			Muhammed, a.s.	Djetinjstvo Muhammeda, a.s.
				Porodica poslanika

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba

				Muhammeda, a.s.
				Hidžra – Prelazak iz Meke u Medinu
				Bitka na Bedru
				Oprosni hadž
				Preseljenje na ahiret - smrt Božijeg Poslanika
		Hulefai-r-rašidin	Vrijeme četverice pravednih halifa	Pravedne halife hazreti Ebu Bekr, Omer, Osman i Alija, r.a.
6.	Ostali sadržaji i vannastavne aktivnosti	Kultura	Imena ljudi i naroda	Lijepa muslimanska imena
			Kultura komuniciranja	Lijepa riječ
			Proza i poezija	Bošnjački pjesnici i književnici
		Društvo i vjerske zajednice	Domovina i multikulturalnost	Najpoznatiji vakufi i vakufske građevine u Bosni Hercegovini
				Dan džamija i džemata
			Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini	Islamska zajednica - historijski nastanak i razvoj
				Prava i dužnosti džematlija
				Odgojno-obrazovne ustanove Islamske zajednice
			Odgoj i obrazovnje	Mekteb, džamija i škola temelji odgoja i obrazoavnja
		Blagdani	Prigodni programi povodom blagdana	Pripremanje prigodnih programa

Očekivani odgojno-obrazovni ishodi/postignuća polaznika mektebske pouke - III nivo:

- definiraju i praktično primjenjuju osnovna tedžvidska pravila,
- naučili su, ponavljaju i ispravno uče sure od El-Kurejš do El-Kari'ah, zapamćena ašereta i prva stranice sure Ja-Sin,
- ispravno su proučili redom od 100. strane Kur'ana,
- razumiju, objašnjavaju i povezuju imanske šartove,
- uče i primjenjuju propisane islamske dužnosti proizašle iz islamskih šartova,
- ponavljaju, objašnjavaju i praktično klanjaju pet dnevnih namaza,
- prepoznaju i praktično primjenjuju načela islamskog morala,
- naučili su i opisuju život Božijih poslanika,
- pokazuju osjećaj i brigu za vlastitu kulturu, bosanski jezik, tradiciju i identitet,
- prepoznaju dobro i preporučuju život utemeljen na moralnim vrijednostima,
- iskazuju ljubav i privrženost prema džamiji, džematu i Zajednici,
- iskazuju ljubav prema vjeri, domovini, jeziku, kulturi i tradiciji.

Adresa: Zelenih beretki 17, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina • tel: (centrala): +387 (0)33 533-000 • fax: +387 (0)33 535-364
email: uprava.vp@rijaset.ba • www.islamskazajednica.ba